

جمهوری آذربایجان در سالی که گذشت

جمهوری آذربایجان در سال 2015 میلادی تحولات قابل توجهی را در عرصه های سیاسی و اقتصادی و فرهنگی پشت سر گذاشت .

به گزارش آران نیوز: در سال 2015 میلادی برگزاری پنجمین دوره انتخابات پارلمانی در جمهوری آذربایجان یکی از رویدادهای مهم در حیات سیاسی این کشور بود و پیروزی قاطعانه حزب حاکم آذربایجان نوین در این دوره انتخابات بار دیگر قدرت سیاسی دولت فعلی باکو به رهبری الهام علی اف رییس جمهوری و نیز نبود نیروی سیاسی قابل رقابت در برابر حزب حاکم در این کشور را در میان گذاشت. نیروهای غربگرا که در یک زمان مخالف اصلی و سرسخت دولت فعلی باکو به شمار می رفتند در زمان حاضر در حال انشعاب کامل و بسیار ضعیف در عرصه سیاسی بسر می برند و شکست جدی این نیروها در انتخابات پارلمانی نیز بیانگر این واقعیت است. پنجمین دوره انتخابات پارلمانی با بروز اختلافات جدی میان جمهوری آذربایجان و غرب و طرح متقابل اتهامات مختلف از سوی طرفین علیه یکدیگر همراه بود .

غرب طبق روال خاص خود که علیه کشورهای دیگر به کار می برد نسبت به جمهوری آذربایجان نیز اتهامات نقض حقوق بشر را مطرح کرده و دولت باکو نیز غرب را به اعمال استانداردهای دوگانه و بخصوص در حل مناقشه قره باغ کوهستانی و نیز به دخالت در امور کشور مستقل متهم می کند.

برخی کارشناسان عقیده دارند دلیل بروز این اختلافات میان جمهوری آذربایجان و غرب به بحران اوکراین و تیرگی در روابط روسیه و غرب و نیز جلوگیری جمهوری آذربایجان از تلاش های گسترش نفوذ برخی نیروهای غربگرا در این کشور که دولت باکو آنها را ستون پنجم غرب عنوان کرده ، برمی گردد.

با توجه به این که جمهوری آذربایجان اعلام کرده که سیاست خارجی متوازن را در اولویت روابط بین المللی خود قرار داده است ، دولت باکو این سیاست را در بحران اوکراین نیز در پیش گرفته و به عقیده کارشناسان تلاش های غرب برای جلب جمهوری آذربایجان به ائتلاف بین المللی ضد روسیه در این بحران، نافرمام ماند.

روابط تنگاتنگ جمهوری آذربایجان با روسیه به عنوان همسایه بزرگ شمالی خود با انتقادات برخی محافل در غرب مواجه شد بطوری که نتیجه بروز این اختلافات است که دفتر حقوق بشر و نهادهای دموکراسی سازمان امنیت و همکاری اروپا از اعزام هیات ناظران خود به انتخابات پارلمانی جمهوری آذربایجان خودداری کردند که این چنین موضع گیری موجب اعتراض شدید جمهوری آذربایجان شد . در جمهوری آذربایجان بر این باور هستند که لابی ارمنی فعال در آمریکا و برخی کشورهای اروپایی نیز در بروز اختلافات میان دولت باکو و غرب نقش موثری دارد .

به هر حال سال 2015 میلادی در روابط جمهوری آذربایجان و غرب با شرایط نه چندان رضایت بخش و نیز با انتقادات متقابل از یک دیگر همراه بود و نتیجه این اختلافات است که در اواخر سال گذشته میلادی مشخص شد که کمیسیون هلسینکی آمریکا پیش نویس قانون ضد جمهوری آذربایجان را به کنگره این کشور ارایه کرده است که اعتراض شدید در جمهوری آذربایجان در پی داشت. این پیش نویس قانون اعمال تحریمهای علیه برخی مقامات جمهوری آذربایجان را مد نظر دارد .

الهام علی اف رییس جمهوری آذربایجان در این ارتباط گفت: فشارها و تهدیدها به سیاست ما هیچ تاثیری ندارد و نخواهد داشت . رییس جمهوری آذربایجان در پیامی به شهروندان این کشور به مناسبت فرا رسیدن سال جدید میلادی با اشاره به این که دولت آذربایجان سیاست مستقل را در پیش گرفته و موضع اصولی در رابطه با هر مساله مشخص اتخاذ کرده است ، گفت: هیچ نیروی بیگانه نمی تواند به اراده ما تاثیر کند .

سال 2015 میلادی همچنین با افزایش بی سابقه تنش در خط مقدم جبهه در منطقه مورد مناقشه قره باغ کوهستانی همراه بود . افزایش موارد نقض رژیم آتش بس در نقاط مختلف جبهه و به کارگیری سلاح های سنگین از سوی طرفین مناقشه که منجر به افزایش تلفات جانی در هر دو طرف می شود ، در سال گذشته میلادی بیشتر مشاهده می شد.

در سال گذشته میلادی از سوی گروه میانجی مینسک سازمان امنیت و همکاری اروپا به ریاست مشترک آمریکا ، فرانسه و روسیه هیچ اقدامی اثر گذار برای حل مسالمت آمیز مناقشه قره باغ کوهستانی انجام نگرفت و در حال حاضر یک بی اعتمادی کامل نسبت به فعالیت های میانجیگری بیش از 20 ساله این گروه در جامعه جمهوری آذربایجان وجود دارد .

دیدار روسای جمهوری آذربایجان و ارمنستان در اواخر سال 2015 میلادی در سوییس که به ابتکار گروه میانجی مینسک انجام گرفت، هیچ تغییری در مذاکرات برای حل مسالمت آمیز این مناقشه ایجاد نکرد ، بطوریکه الهام علی اف رییس جمهوری آذربایجان در پیام سال جدید میلادی به شهروندان این کشور به صراحت اعلام کرد، در سال 2015 میلادی هیچ پیشرفتی در حل مناقشه قره باغ کوهستانی حاصل نشد.

رییس جمهوری آذربایجان دلیل نبود پیشرفتی در حل این مناقشه را حاضر نبودن ارمنستان به صلح عنوان کرد . الهام علی اف ارمنستان را به تلاش برای درازا کشیدن حل این مناقشه از طریق طرح بهانه های مختلف متهم کرد و گفت ، جمهوری آذربایجان به هر وجهی که هم باشد به برقراری تمامیت ارضی خود نایل خواهد شد .

در سال 2015 میلادی یکی از رویدادهای مهم در جمهوری آذربایجان میزبانی باکو پایتخت این کشور نخستین دوره بازی های اروپایی با حضور نزدیک به شش هزار ورزشکار در 20 رشته ورزشی از 50 کشور اروپایی بود .

مراسم افتتاحیه این برنامه ورزشی بزرگ سازماندهی شده با مشارکت فعال کمیته المپیک اروپا با حضور سران و مقامات بلندپایه جمعی از کشورها از جمله روسای جمهوری روسیه و ترکیه و نیز محمود گودرزی وزیر ورزش جمهوری اسلامی ایران برگزار شد.

برگزاری نخستین دوره بازی های اروپایی در جمهوری آذربایجان به توسعه زیر ساختهای ورزشی و فرهنگی این کشور تحرک قابل توجه بخشید.

در سال 2015 میلادی تداوم کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی در اقتصاد جمهوری آذربایجان که بیشتر به درآمدهای نفتی وابستگی دارد، همچنین تاثیر منفی گذاشت . نتیجه این فرایند منفی است که جامعه آذربایجان در سال گذشته میلادی شاهد کاهش دو برابر نرخ منات ارز ملی این کشور در برابر دلار آمریکا و سایر ارزهای خارجی شد .

کارشناسان عقیده دارند ادامه این روند تاثیر منفی جدی برای بخش مالی و بخصوص فعالیت بانکهای این کشور در پی دارد.

در بودجه عمومی جمهوری آذربایجان قیمت نفت برای سال 2016 میلادی 50 الی 55 دلار برای هر یک بشکه پیشبینی شده است ولی در شرایط تداوم کاهش بی رویه این فرآورده در بازارهای جهانی دولت ناگزیر به تجدید نظر در باره قیمت نفت در بودجه عمومی خواهد بود .

دولت جمهوری آذربایجان در حال حاضر برای پیشگیری از تاثیرات منفی کاهش قیمت نفت در بازار های جهانی به اقتصاد این کشور ، توجه را بیشتر به توسعه حوزه های غیر نفتی معطوف کرده است.

در سالهای اخیر برخی اقدامات از سوی دولت جهت توسعه حوزه های غیر نفتی انجام گرفته و فرامین اخیر رییس جمهوری آذربایجان جهت استفاده حداکثر از ظرفیت های ترانزیتی این کشور و نیز سرعت بخشیدن به مذاکرات با جمهوری اسلامی ایران در خصوص تکمیل دالان حمل و نقل شمال جنوب نشانگر تلاش های دولت برای کاستن از وابستگی به درآمد های نفتی می باشد.

سال 2015 میلادی از لحاظ تقویت روابط جمهوری آذربایجان و جمهوری اسلامی ایران سالی مهم بود . بطوری که محسن پاک آیین سفیر کشورمان در باکو سال 2015 را سالی پرتحرک در روابط دو کشور همسایه عنوان کرد .

اوایل سال گذشته میلادی با سفر محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران به باکو همراه بود که در جریان آن چشم انداز روابط فیما بین مورد بررسی قرار گرفت و در پی آن ، سفرهای متقابل پرتردد مقامات دو کشور برای بررسی ابعاد مختلف همکاری ها انجام گرفت .

جمهوری آذربایجان از اولین کشورهای بود که پس از حصول توافق در مذاکرات هسته ای میان ایران و کشورهای غربی بلافاصله استقبال خود از این توافق را اعلام و آن را برای توسعه روابط دوجانبه و آینده منطقه مهم ارزیابی کرد.

جمهوری آذربایجان بعنوان کشور نفت خیز و دارای سازه های حمل و نقل برای انتقال نفت و گاز به بازارهای جهانی بسیار علاقمند به توسعه همکاری با جمهوری اسلامی ایران در صنعت نفت و گاز و نیز انتقال بخشی از ذخایر گازی کشورمان از طریق سازه های حمل و نقل خود به بازارهای جهانی می باشد .

در سال 2015 میلادی سفر های متقابل و مذاکرات مرتب مقامات انرژی دو کشور نیز بیانگر این واقعیت می باشد.

یکی از محورهای عمده مذاکرات ایران و جمهوری آذربایجان مربوط به تکمیل دالان حمل و نقل شمال جنوب می باشد و در سال گذشته میلادی توافق مهم در زمینه اتصال خطوط ریلی دو کشور و نیز ساخت بخشی از خط آهن میان آستارای جمهوری آذربایجان و آستارای جمهوری اسلامی ایران حاصل شد .

این موضوع همچنین محور اصلی مذاکرات 10 اجلاس کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی ایران و جمهوری آذربایجان برگزار شده در اواخر سال گذشته میلادی در تهران بود .

در این ارتباط ضیا محمد اف وزیر حمل و نقل جمهوری آذربایجان در پایان سومین نشست اخیر وزیران حمل و نقل کشورهای حاشیه دریای خزر در تهران اعلام کرد ، در صورت اتصال شبکه ریلی ایران و جمهوری آذربایجان امکان ترانزیت 10 تا 15 میلیون تن کالا بین دو کشور فراهم خواهد شد .

حجم مبادلات تجاری سالانه ایران و جمهوری آذربایجان در بخش غیر نفتی 500 میلیون دلار و در مجموع در بخش نفتی و غیر نفتی بیش از یک میلیارد دلار است و مسوولان دو کشور با توجه به ظرفیت های موجود ، حجم گردش تجاری فیما بین را رضایت بخش نمی دانند .

با توجه به ادامه کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی ، چنین به نظر می رسد ، ایران و جمهوری آذربایجان بعنوان دو کشور نفت خیز در سال 2016 میلادی نیز تلاش های خود جهت گسترش روابط و همکاری های در حوزه های غیر نفتی را ادامه خواهند داد .

در شرایط کاهش بیش از پیش قیمت نفت در بازارهای جهانی که دولت آذربایجان برای جلوگیری از اثرات منفی آن به اقتصاد و رفاه حال مردم این کشور از طریق تدابیر پیشگیرانه مختلف، اقدام می کند.

جامعه جمهوری آذربایجان نیز از سال 2016 میلادی با نگرانی مشخص و نیز با امید به این که با استفاده بهینه از ظرفیت های موجود کشورشان بتوانند مشکلات ناشی از اثرات منفی بحران اقتصادی جهانی را پشت سر بگذارند ، استقبال کردند .